

god Bygning for 6,000 Kr., Grunden indbefattet, og den har endda lidt Villastil, og det fordyrer den ikke saa lidt. En almindelig Arbejderbolig i en Stationsby kan godt bygges for en 4—5,000 Kr. højst, og de Bygninger, som man bygger paa Stats-husmandslodderne, koste alle sammen under 3,000 Kr. Det kan ikke blive mere, naar de skulle betale Jorden nogenlunde til de Priser, den nu er i. Jeg kender flere Statshusmandslodder, som ere blevne bebyggede med rigtig gode Bygninger baade til Beboelse og Udhus for 2,300—2,500 Kr. Subsidiært kunde jeg ogsaa tænke mig, at man lod Maksimumsgrænsen blive staaende for den Slags Ejendomme, altsaa ved 8,000 Kr. Selvfølgelig mener jeg under alle Omstændigheder, at de, der have Laan i deres Ejendomme, skulle beholde det, de have. Jeg mener altsaa, at man kunde nøjes med at forhøje Taksationssummen, Maksimumsgrænsen for de Ejendomme, hvortil der er knyttet Landbrug eller Havebrug som Næringsvej.

Saa kunde man endelig spørge, hvor Ejerne af disse Smaavillaer, disse noget dyrere Bygninger, skulle gaa hen for at søge Laan. Jeg synes, de maa kunne søge Laan i Grundejerkreditforeningen, som jo netop er oprettet for den Slags Ejendomme, som ikke kunne komme ind under nogen af de andre Foreninger.

Det kunde vel ogsaa være et Spørgsmaal, om man ikke ved at forhøje Taksationssummen til 10,000 Kr. kommer til at gaa Grundejerkreditforeningens Interesser lovlig nær. Det er sikkert nok, at naar man aabner Adgang for Folk med Villaer til 10,000 Kr. til at søge Laan i Husmandskreditforeningen paa selvsamme Vilkaar som en almindelig Husmand, er man udenfor de Rammer, der laa til Grund for Husmandskreditforeningen. Jeg ved det ikke, men jeg tror som sagt, at hvis man forhøjer Taksationsværdien for den Slags Ejendomme, vil det hemme Grundejerkreditforeningen i dens videre Virken. Om det kan lamme den, tør jeg ikke paastaa, men at den vil blive hemmet, er der ingen Tvivl om. Ikke saa faa Ejendomme, som nu ikke kunne komme ind under Husmandskreditforeningen, ville, naar man forhøjer Taksationsværdien med 2,000 Kr., søge forhøjede Laan i den.

Jeg takker i øvrigt den højtærede Indenrigsminister for det fremsatte Forslag, og fordi han har været lydhør for de Krav, som ere fremsatte fra Husmandskreditforeningen. Jeg ønsker som alle de andre, der have haft Ordet, at dette Lovforslag maa

nyde hurtig Fremme og blive vedtaget i indeværende Samling. Hvis Forslaget ikke skal i Udvalg, hvad der vist ikke er Meningen, vil jeg henstille til den højtærede Minister at tage dette Forhold under nærmere Overvejelse og muligt stille Forslag om en Ændring i den Retning enten ved anden eller tredje Behandling.

R. Nielsen (Ringkøbing Amts 5te Valgkreds): Da vi i Firserne fik den første Lov angaaende dette Forhold, var det jo ikke alene for at skaffe Smaakaarsfolk, særlig smaa Landbrugere, Adgang til at faa Laan — for de kunde i hvert Fald visse Steder meget godt faa Laan paa indtil 200 Kr., og de allerfleste, der vilde laane, skulde vel mindst have en saadan Sum —, men det var vistnok ogsaa væsentligt, fordi man vilde lette dem at faa Laan paa nogenlunde rimelige Vilkaar. Det er jo saa, at Udgifterne, naar Laan skulle gøres, ere ulige større procentvis for mindre end for større Laan. De have ogsaa opnaaet Lettelser ad anden Vej, f. Eks. ved Udstedelse af Pantebogsattester, ligesom ogsaa Statens Stilling til disse Laan er saadan, at Laantagere i Husmandskreditforeninger kunne faa en højere Kurs, altsaa faa flere Penge hjem for Laanet, end de ellers vilde kunne faa i en anden Forening. Jeg var den Gang med til at stemme for Loven, jeg har været med til at stemme for de senere Forhøjelser, og jeg er som alle Talere, ogsaa den sidste ærede Taler, enig i i Almindelighed at udtale min Tilslutning til det foreliggende Forslag.

Jeg er tillige enig med den sidste ærede Taler i, at det er rimeligt og naturligt at gøre en Forskel mellem Huse med Jord og jordløse Huse. Det er jo givet, at naar vi ville sammenligne Huse med Jordtilliggende med Huse uden Jord, hører der en betydelig mindre Kapital til for at komme i Besiddelse af et Hus uden Jord end for at faa et Hus med Jord. Vi have nylig set ved en Udstilling eller Konkurrence for at faa Tegninger til Stats-husmandshuse, at man kunde faa bygget Bygninger for mellem 3 og 4,000 Kr. til rigtig nette Beboelseslejligheder for Husmænd, deri indbefattet ogsaa deres Landbrugsbygninger. Deraf følger ganske naturligt, hvad den sidste ærede Taler ogsaa var inde paa, at naar man kun skal bygge til Beboelse, idet Huset er jordløst, behøver man ikke saa store Summer.

Det er ogsaa ret mærkeligt, hvad det ærede Medlem for Sorø Amts 2den Valgkreds (Poul Christensen) rørte ved, at vi ikke